

СИНОНІМИ ТА ПАРОНІМИ У ФАХОВОМУ ТЕКСТІ

Важливим складником фахового тексту є вживання синонімів, які збагачують і урізноманітнюють мовлення. Вони відрізняються відтінками значень, стилістичними й емоційно-експресивними особливостями. Власне, це фіксують словники, що дає можливість мовцеві дібрати із синонімічного ряду слова, що найбільше відповідають мовленнєвій ситуації.

Однією з особливостей фахового мовлення є точність, яка досягається такими способами:

1) урахування стилістичних можливостей слова (наприклад, слово «ощада» не вживаємо в економічних текстах як синонім до терміна «економія»: перше функціонує на розмовному рівні);

2) відсутність емоційно-експресивного значення;

3) визначення місця слова у словниковому запасі.

Можемо виділити:

1) лексичні фахові синоніми (*інвестор – вкладник, процент – відсоток, гонорар – винагорода авторська*);

2) словотвірні фахові синоніми (*відчуження – відчужування*);

3) синтаксичні фахові синоніми (*ЕККА – електронний контрольний касовий апарат, капіталовкладення – капітальні вкладення*).

Належної уваги фахівця потребують пароніми, які часто сплутують. Розгляньмо кілька прикладів.

1) *Економія – економіка.*

Економія – це ощадливість (*економія коштів*); *економіка* – сукупність відносин у сфері виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ і послуг в умовах конкретного суспільного ладу і конкретної держави; господарство певного регіону, держави чи її частини (області, району), галузі; наукова дисципліна [2, с. 214] (*економіка України*).

2) *Економний – економічний.*

Економний – той, що стосується економії (*економна людина*); *економічний* – той, що стосується економіки (*економічна рента*).

3) *Плата – оплата – виплата.*

Плата – винагорода за виконану працю, відшкодування вартості одержаного (*заробітна плата*); *оплата* – внесення плати за щось (*оплата праці*); *виплата* – оплата розрахункових документів із рахунків платників у банку незалежно від їх згоди [1, с. 145] (*виплата відсотків*).

4) *Показник – показчик.*

Показник – дані (*показник розрахунковий*); *показчик* – довідник; напис (*предметний показчик*).

5) *Компанія – кампанія.*

Компанія – юридична особа (*українська компанія*); *кампанія* – сукупність заходів для досягнення певної мети (*тривала рекламна кампанія*).

б) *Зумовлювати – обумовлювати.*

Зумовлювати – створювати передумови, бути причиною (*зумовити високу якість*); *обумовлювати* – обмежувати певною умовою (*обумовлювати пунктом угоди*).

7) *Комунікативний – комунікаційний.*

Комунікативний – пов'язаний зі спілкуванням (*комунікативні бар'єри*); *комунікаційний* – стосується шляхів сполучень (*комунікаційні системи*).

8) *Статистичний – статичний.*

Статистичний – той, що стосується статистики (*статистичні показники*); *статичний* – нерухомий (*статичний предмет*).

9) *Численний – чисельний.*

Численний – той, що складається зі значної кількості (*численні прохання*); *чисельний* – той, що стосується до числа (*чисельний вираз*).

Таким чином, фаховий текст передбачає ретельний добір синонімів, а також значну увагу до паронімів, нерозрізнення яких свідчить про незнання значень цих слів.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
2. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 844 с.